

ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕ್ಷೇತ್ರ ಸಿಂಹನಗದ್ದೆ: ಒಂದು ಅವಲೋಕನ

ನೇತ್ರಾವತಿ*

*ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಜೈನಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಕೃತ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು.

ಸಾರಾಂಶ: (Abstract)

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ನರಸಿಂಹರಾಜಪುರವು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ನರಸಿಂಹರಾಜಪುರದ ಬಸ್ತಿಮಠ ಅತಿಶಯ ಸಿದ್ಧಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಜೈನ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಸಿಂಹನಗದ್ದೆ ಅತಿಶಯ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಶ್ರೀ ಜಿನಶಾಸನ. ದೇವ-ದೇವಿಯರ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ನರಸಿಂಹರಾಜಪುರದ (ಇದನ್ನು ಎಡಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹಿಂದೆ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು). ಪಶ್ಚಿಮದ ತುದಿಯನ್ನು ಸಿಂಗನಗದ್ದೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. 15 ಅಥವಾ 16ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು ಜೈನ ಅತಿಶಯ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳ ಪುರಾಣವನ್ನು ಹೇಳುವ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳು ಸಿಂಗನಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದಿದ್ದ ಸಿಂಹ ಮತ್ತು ವೃಷಭದ ಕಥೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಪವಾಡಸದೃಶವಾದ ಈ ಅಸಾಧಾರಣ ಘಟನೆಯಿಂದಾಗಿ ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಒಂದು ಅತಿಶಯ ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಸಿಂಗನಗದ್ದೆ (ಸಿಂಹನಗದ್ದೆ) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಮಠವನ್ನೂ ಸಿಂಗನಗದ್ದೆಗೆ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಯಿತು.

ಮುಖ್ಯಪದಗಳು (Keywords): ಸ್ವಸ್ಥ ಸಮಾಜ, ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯ, ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಸಮಾಜಕಾರ್ಯ, ವೃಂದಗತ ಸಮಾಜಕಾರ್ಯ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಪರಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ಒಂದು ಅತಿಶಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯಾಗಿರುವ ಜಿನ ಶಾಸನ ದೇವ, ದೇವಿಯರು ಕಾಲದೋಷದ ಕಾರಣದಿಂದ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಪಾವಿತ್ರವುಳ್ಳ ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವ ಸಮಯ ಬರಬಹುದು. ಆಗ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ತೊರೆದು, ತನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ವಿಷಯದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ, ಕ್ಷೇತ್ರದ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಸೇವಾ ನಿರತ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕ್ಷೀಣವಾಗುವ ಸಂಭವ ಬರುವುದು. ನಾವು ಅಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯೊಂದಿಗೆ, ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಹಾಗೂ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದು ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಹೊರಡಲು ಅಣಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇದು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ಸಮಗತಿಗಳು ಜಿನಶಾಸನ ದೇವತೆಗಳ ನೆಲೆಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾದ ಮಹತ್ವದ ತಿರುವು ಮಹಾಮಾತೆ ಶ್ರೀ

Please cite this article as: ನೇತ್ರಾವತಿ. (2023). ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕ್ಷೇತ್ರ ಸಿಂಹನಗದ್ದೆ: ಒಂದು ಅವಲೋಕನ. ಪ್ರತಿಬಿಂಬ: ಪುಸ್ತಕವಿಜ್ಞಾನ ಕನ್ನಡ ರೀಸರ್ಚ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಬೆಂಗಳೂರು, 5(1). ಪು.ಸಂ. 18-23

ಜ್ವಲಾಮಾಲಿನಿ ದೇವಿ ಸಿಂಹನಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಬೇಕಾದ ವಿಸ್ಮಯ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದೇವಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಪರಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವೇ ಈ ಸಿಂಹನಗದ್ದೆ. ಇಲ್ಲಿ ದೇವಿ ನೆಲೆನಿಂತು ಸಕಲರನ್ನು ಸಲಹುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುತ್ತಾ ಕ್ಷೇತ್ರೋದ್ಧಾರಿಣಿ ಎನಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿವಾಸವಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಜಿನಶಾಸನ ದೇವ, ದೇವಿಯರ ಮತ್ತು ಅತಿಶಯಯುಕ್ತವಾದ ಅವರುಗಳ ಪ್ರತಿಭಟಿತಿಯು ಕಾಲದೋಷದಿಂದ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕಾದ ಸಮಯ ಬರಬಹುದು. ಆಗ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅಥವಾ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಿಗೆ ಜಿನಶಾಸನ ದೇವತೆಗಳು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕ್ಷೀಣ ದೆಸೆಗೆ ಬರುವುದು, ನಾವು ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ಥಾನ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀವು ಈ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸಿರೆಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದುಂಟೆಂದು ಹಿಂದಿನ ಕೆಲವು ಚರಿತ್ರೆಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಜ್ವಲಾಮಾಲಿನಿ ದೇವಿಯು ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆಯಿಂದ ಸಿಂಹನಗದ್ದೆ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸನ್ನಿವೇಶವು ಇದೇ ರೀತಿ ಇದೆ.

ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಗರ ತಾಲೂಕಿನ ಜೋಗ ಜಲಪಾತದಿಂದ ಕೆಲವೇ ಮೈಲುಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊನ್ನಾವರದಿಂದ 18 ಮೈಲುಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸ್ಥಳವೇ ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆ. ಇದು ಮೊದಲು ಸಾಳುವ ವಂಶಸ್ಥರ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇಂದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಾಳು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬಸದಿಗಳ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಅಡಿಪಾಯಗಳು, ಬಾವಿಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿವೆ. ಶರಾವತಿ ನದಿಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಅವಶೇಷಗಳುಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶವಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಊರು ಎದ್ದಿದೆ. ಈಗ ಜನರು ಈ ಹೊಸ ಊರನ್ನೇ ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಸ್ಥಳವನ್ನು "ನಗಿರೆ" "ಬಸ್ತಿಕೇರಿ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಾಳುವ ವಂಶಸ್ಥರು ಸುಮಾರು 12 ಮತ್ತು 13ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಅನೇಕ ಬಸದಿಗಳ ಪೈಕಿ ಇಂದು ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ನಾದುರಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿವೆ. ಜೈನರು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುವ ಜ್ವಲಾಮಾಲಿನಿಯಮ್ಮನವರ ಮೂಲಕ್ಷೇತ್ರ ಇದೇ ಆಗಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಅವನತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮನವರ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ದೇವಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆಯಿಂದ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಿಂಹನಗದ್ದೆ ಬಸ್ತಿ ಮಠಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಲಾಯಿತು ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿ ಜ್ವಲಾಮಾಲಿನಿ ಅಮ್ಮನವರ ಚಿಕ್ಕ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಆ ಮೂರ್ತಿಯು ಅಲ್ಲಿ ಹಿರೇಬಸದಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅಂದರೆ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಯ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ಚೈತ್ಯಾಲಯಗಳಿದ್ದವೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯ ಆಳಿದರೂ ಅದರ ಕುರುಹುಗಳು, ಜಿನಾಲಯಗಳ ಭಗ್ನಾವಶೇಷಗಳು, ಅನೇಕ ಜಿನಬಿಂಬಗಳು, ಜಿನಧರ್ಮದ ಶಾಸನ ದೇವ, ದೇವತೆಯರ ವಿಗ್ರಹಗಳು ಮತ್ತು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವಾದಂತಹ ಜಿನಮಂದಿರಗಳ ಕುರುಹುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀ 1008 ಚಂದ್ರಪ್ರಭ ಸ್ವಾಮಿಯ ಪರಮ ಆರಾಧಕರಾದ ಪ್ರಾತಃಸ್ಮರಣೀಯ ಆಚಾರ್ಯ ಭಗವಾನ್ ಸ್ವಾಮಿ ಸಮಂತ ಭದ್ರ ಆಚಾರ್ಯರ ಪರಂಪರೆಯ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಮುನಿಶ್ರೀ 108

ಚಿಕ್ಕಸಮಂತಭದ್ರ ದೇವ ಅಥವಾ ಲಘು ಸಮಂತ ಭದ್ರ ಆಚಾರ್ಯರ ಶ್ರೀವಿಹಾರವು ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಠಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಜಿನಧರ್ಮ ಪ್ರಭಾವನೆ ಗೈಯುತ್ತಾ ಇದ್ದರು.

ಕಾಲದೋಷದಿಂದ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕೃತಿ ದೋಷದಿಂದ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿವಾಸವಾಗಿದ್ದ ದೇವಿಯು ಪ್ರಸ್ಥಾನ ವಾಗುವ ಸಮಯ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಆಗ ಒಂದು ದಿವಸ ಶ್ರೀ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ ಅಮ್ಮನವರು ಶ್ರೀ ಸಮಂತ ಭದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕ್ಷೀಣ ದೇಸೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ಕಾಲವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ನಿಲ್ಲಲಾರೆ ನನ್ನನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಯಾವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹಸುವು ಮತ್ತು ಸಿಂಹವು ವೈರತ್ವವಿಲ್ಲದೆ ಒಂದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ವಿಹಾರದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಜಿನ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶ್ರೀ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ ಅಮ್ಮನವರ ವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ನಾನು ನೆಲೆ ನಿಂತಿರುತ್ತೇನೆ. ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ವಿಹಾರದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಬರುವುದಾಗಿ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಪುನಃ ಜಿನಧರ್ಮ ಪ್ರಭಾವನೆಯು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತಾಗಲಿ ಎಂದು ತಾಯಿಯ ಅಣತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ತದನಂತರ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ಆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಳುವ ವಂಶದ ಮಹಾರಾಣಿ ಚೆನ್ನಭೈರಾದೇವಿಯ ಬಳಿ ಸ್ವಪ್ನದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಹಾರಾಣಿ ಚೆನ್ನಭೈರಾದೇವಿಯು ಜೈನ ವಂಶದ ವೀರ ವನಿತೆ. ಇವರನ್ನು ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಕಾಳು ಮೆಣಸಿನ ರಾಣಿ ಅಥವಾ ಪೆಪ್ಪರ್ ಕ್ವೀನ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಮಹಾರಾಣಿ ಚೆನ್ನಭೈರಾದೇವಿಯ ವೀರಧೀರ ಯಶೋಗಾಢೆಯು ರಾಜ್ಯದುದ್ದಕ್ಕೂ ವೀರಧೀರ ಸಾಹಸಗಳಿಗೆ ಮನೆಮಾತಾಗಿದ್ದು ಇವರಿಗೆ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರಿ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಸಹ ಇತ್ತು. ಈ ವೀರ ವನಿತೆಯು ಜಿನಧರ್ಮದ ಅನುಯಾಯಿಯಾಗಿದ್ದು ಜಿನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಪಾರವಾದಂತಹ ಶ್ರದ್ಧೆ ಭಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದಳು. ಮತ್ತು ಗುರು ಭಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನೆ ಸಹ ಆಗಿದ್ದಳು. ಇವರ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರಿ ಚೆನ್ನಭೈರಾದೇವಿಯವರಿಗೆ ಶ್ರೀ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ ಅಮ್ಮನವರ ಪೂರ್ಣ ಅನುಗ್ರಹವಿತ್ತು. ಮುನಿಶ್ರೀಯವರ ವಾಣಿಯನ್ನು ಆಲಿಸಿದ ಮಹಾರಾಣಿಯವರಿಗೆ ಆಘಾತವಾಯಿತು. ತಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡರೂ ತಾಯಿಯ ಅನುಗ್ರಹವಾಗದಿದ್ದಾಗ ಗುರುಗಳ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ತಾಯಿ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ ಅಮ್ಮನವರಿಗೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಗುರುಗಳ ಪಾದಪೂಜೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ಭವ್ಯವಾದ ಅಮ್ಮನವರ ಮೂಲ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಎತ್ತಿನ ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿ ಅಮ್ಮನವರಿದ್ದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿಸಿ ಗುರುಗಳ ವಿಹಾರದ ಜೊತೆಗೆ ತಾಯಿ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ ಅಮ್ಮನವರ ಶ್ರೀ ವಿಹಾರವನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಿಹಾರವನ್ನು ಹೊರಟ ಗುರುಗಳು ಜೊತೆಗೆ ಎತ್ತಿನ ಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮನವರ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆಯಿಂದ ವಿಹಾರ ಹೊರಟು ಈಗಿನ ನರಸಿಂಹರಾಜಪುರ ಬಸ್ತಿ ಮಠದ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಸುತ್ತಲೂ ಗದ್ದೆ ಗದ್ದೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ಆ ಕೆರೆಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಸಿಂಹ ಮತ್ತು ಹಸು ಇವೆರಡು ವೈರತ್ವವಿಲ್ಲದೆ ಒಂದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಎದುರು ಬದುರು ನಿಂತು ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ

ಸಿಂಹದ ಮರಿ ಹಸುವಿನ ಹಾಲನ್ನು ಹಸುವಿನ ಮರಿ ಸಿಂಹದ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಗುರುಗಳು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಅವರ ಮನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ – ಈ ಸನ್ನಿವೇಶವು ಚತುರ್ಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ತೀರ್ಥಂಕರ ಭಗವಂತರ ಸಮವಸರಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಪಂಚಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶ ಹೇಗೆ ನಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ? ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ತಾಯಿ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ ಅಮ್ಮನವರು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ವಿಷಯ ನೆನೆದು ತಾಯಿ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ ಅಮ್ಮನವರು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ವಿಷಯ ನೆನೆದು ತಾಯಿ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ ಅಮ್ಮನವರು ಕುಳಿತಿರುವ ಎತ್ತಿನ ಬಂಡಿಯ ಕಡೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ತಾಯಿಯಲ್ಲಿ, "ನೀವು ಕನಸಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ಸ್ಥಳವು ಇದುವೇ ನಾ?" ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಾಗ, ತಾಯಿ ವಿರಾಜಮಾನರಾಗಿದ್ದ ಎತ್ತಿನ ಬಂಡಿಯ ಅಚ್ಚು ಮುರಿದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಾಯಿಯ ವಿಗ್ರಹವು ವಿರಾಜಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ವಿರಾಜಮಾನವಾದ ಸ್ಥಾನವೇ ಈಗಿನ ಮೂಲ ಗರ್ಭಗೃಹವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಂದಿರದ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಸಹ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಆ ಕೆರೆಯನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಗುರುಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಹ್ಲಾದ ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಬಲದಿಂದ ಅಮ್ಮನವರು ಆದಿವಾಸವಾಗುವ ಸ್ಥಳವು ಇದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಮ್ಮ ನಿಮಿತ್ತ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ತಿಳಿದು ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಆನಂದದಿಂದ ಪುಲಕಿತರಾಗಿ ದೇವಿಯ ವಚನವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ದೇವಿಯ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶವು ದೊರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಾವೇ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡು ತಾಯಿ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ ಅಮ್ಮನವರ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಗರ್ಭಗುಡಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಜಿನ ಧರ್ಮಪೀಠ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಮಠವೊಂದನ್ನು ಸಹ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಗದ್ದೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹದ ಅತಿಶಯವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದನ್ನು ಶ್ರೀ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನ ದೇವಿ ಅತಿಶಯಯುಕ್ತ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಿಂಹನಗದ್ದೆ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕರ್ಣ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆಯ ಸಮಂತಭದ್ರದೇವರು ಸಿಂಗನಗದ್ದೆಯ ಬಸದಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಿ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿಯ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆಯ ಜೀರ್ಣವಾದ ಒಂದು ಬಸದಿಯಿಂದ ಆ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಸಿಂಗನಗದ್ದೆಯ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸೇನಭಟ್ಟಾರಕರ ವಶದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ತಾಮ್ರ ಶಾಸನಗಳು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವ ಅಂಶ ಇದು :- ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆಯ ಶ್ರೀ ಸಮಂತಭದ್ರದೇವರು ಎಂಬುವರು ಸಿಂಗನಗದ್ದೆಯ ಸಮೀಪದ ದಾನಿವಾಸದ ಮುಖಂಡರ ನೆರವು ಪಡೆದು ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ತೀರ್ಥಂಕರ ಚಂದ್ರನಾಥ ಮತ್ತು ತೀರ್ಥಂಕರ ಶಾಂತೀಶ್ವರರ ಬಸದಿಗಳನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಶ್ರೀ ಸಮಂತಭದ್ರ ಆಚಾರ್ಯರು, ಶ್ರೀ ವೀರ ಸೇನಾಚಾರ್ಯರು, ಶ್ರೀ ಗುಣಭದ್ರ ಆಚಾರ್ಯರು, ಮುಂತಾದ ತಪಸ್ವಿಗಳ ತಪೋಭೂಮಿಯು ಹೌದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಸಮಂತಭದ್ರ ಆಚಾರ್ಯರು ಸ್ವತಃ ತಮ್ಮ ಕರಕಮಲಗಳಿಂದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ ಮಹಾಮಾತೆ ಶ್ರೀ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ ಅಮ್ಮನವರು ತಮ್ಮ ಅಸಾಧಾರಣ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಭಕ್ತರ ಅಭಿಷ್ಠವನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಾ

ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಸಮಂತಭದ್ರ ಆಚಾರ್ಯರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ಬೇಡಿಕೆ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸಾದ ಬೇಡಿಕೆ ಎಂದರೆ ಭಕ್ತರ ಮನದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತಾಯಿ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ ದೇವಿಯ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಾಗ ತಾಯಿಯ ಬಲಭಾಗದಿಂದ ಹೂವಿನ ಪ್ರಸಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಭಕ್ತರ ಅಭಿಷ್ಟಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆಂದೂ ಎಡಭಾಗದಿಂದಾದರೆ ಅಭಿಷ್ಟಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಅಂದಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ತಾಯಿ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ ದೇವಿಯನ್ನು ಮನೆ ದೇವರನ್ನಾಗಿಸಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ ಬರುವ ಭಕ್ತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಪಾರ. ಎಲ್ಲಾ ಭಕ್ತರ ಮನದಭಿಷ್ಟವನ್ನು ತಾಯಿ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ ಅಮ್ಮನವರು ಈಡೇರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಯಕ್ಷಿ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿಯ ಧಾಮ

ತೀರ್ಥಂಕರ ಚಂದ್ರಪಭರ ಯಕ್ಷಿ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡಿದ್ದರಿಂದ ಸಿಂಗನಗದ್ದೆ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅತಿಶಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಎಂಬ ಗೌರವ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡಿರುವ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಕೋಣನ ಲಾಂಛನವಿರುವ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅಪರೂಪದ ವಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ 8 ಕೈಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವರದಹಸ್ತ, ಜೋಡಿಬಾಣಗಳು, ಚಕ್ರ, ತ್ರಿಶೂಲ, ಪಾಶ, ಧ್ವಜ, ಬಟ್ಟಲು ಮತ್ತು ಕಳಶಗಳಿರುವುದು ವಿಶೇಷ.

ಕ್ರಿ.ಶ. 15ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೂ ತುಂಬ ಮುಂಚೆಯೇ ನರಸಿಂಹರಾಜಪುರದ ಒಳಗೆ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜೈನ ಪ್ರಭಾವ ಇತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಬಸದಿಯ ದಾಖಲೆಗಳು ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಚಂದ್ರಪ್ರಭ ಮತ್ತು ಶಾಂತೀಶ್ವರ ಬಸದಿಗಳು ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಯಾತ್ರಿಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದ್ದವು. ಅವರು ಈ ಬಸದಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮಂತಭದ್ರದೇವರು ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿಯ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಅತಿಶಯ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಗಳಿಸಿ ಭಾರಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿತು.

ಶ್ರೀ ಸಮಂತಭದ್ರದೇವರು ಮತ್ತು ದಾನಿವಾಸದ ಮುಖಂಡರು

ಕ್ರಿ.ಶ. 15 ಮತ್ತು 16ನೇ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ದಾನಿವಾಸದ ಪ್ರಮುಖರು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ದಾನಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇವರ ಹೆಸರುಗಳು ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಅವೆಂದರೆ ಚೆನ್ನರಾಜ ಒಡೆಯರ್, ಚಿಕ್ಕವೀರಪ್ಪ ಒಡೆಯರ್ ಮತ್ತು ಚೆನ್ನವೀರಣ್ಣ ಒಡೆಯರ್. ಇದು ಕ್ರಿ.ಶ. 1433 ರ ಒಂದು ದಾಖಲೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಾಖಲೆಯು ಚೆನ್ನರಾಜ ಒಡೆಯರು ತಮ್ಮ ಗುರುವಾದ ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆಯ ಸಮಂತಭದ್ರದೇವರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ದಾನವನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ. ತಾಮ್ರ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಇಸವಿಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಇಸವಿಗಳೆಂದರೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 1518, 1585 ಮತ್ತು 1587 ಅಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೇನೂ ಒಡ್ಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ಅಲಭ್ಯವಾಗಿರುವ ಈ ದಾಖಲೆಗಳು ಹಿಂದಿನ ಶಾಸನಗಳ ಪ್ರತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಿದವನು ಘಟನಾವಳಿಗಳ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನದ ವಸ್ತು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೀಗಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. 1509 ರ ಮೊದಲನೆಯ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ದಾನಿವಾಸದ ಚೆನ್ನರಾಯ ಒಡೆಯರು ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆಯ ಸಮಂತಭದ್ರದೇವರಿಗೆ ತೀರ್ಥಂಕರ ಶಾಂತೀಶ್ವರರ ನಿತ್ಯಪೂಜೆ ಮತ್ತು ಮುನಿಗಳ ಆಹಾರ ದಾನಕ್ಕಾಗಿ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು.

ಕ್ರಿ.ಶ. 1571 ರ ತಾಮ್ರ ದತ್ತಿ ಶಾಸನ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ದಾನಿವಾಸದ ಚೆನ್ನರಾಯ ಒಡೆಯರನ ಮಗನಾದ ಚಿಕ್ಕ ವೀರಪ್ಪ ಒಡೆಯರ್ ಅವನ ಮಗನಾದ ಚೆನ್ನವೀರಪ್ಪ ಒಡೆಯರನು ಗುಣಭದ್ರದೇವರ ಶಿಷ್ಯನಾದ (ಇವನು ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆಯ ಸಮಂತ ಭದ್ರದೇವರ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿದ್ದನು) ವೀರಸೇನದೇವರಿಗೆ ಭೂದಾನ ಮಾಡಿದನು. ಈ ತಾಮ್ರಶಾಸನ ದತ್ತಿಗಳ ವಿವರಗಳು ಕ್ರಿ.ಶ. 1585 ಮತ್ತು 1586 ರ ಇತರ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರುಕ್ತವಾಗಿವೆ.

ಕೊಪ್ಪದ ಕ್ರಿ.ಶ. 1553 ರ ಒಂದು ದಾಖಲೆಯು ದಾನಿವಾಸದ ಒಡೆಯರ್ ಮುಖಂಡರ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ದೋರಸಮುದ್ರದ ಮಹಾರಾಜನಾದ 2ನೇ ಬಲ್ಲಾಳನ ಆಳಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಾನಿವಾಸ ನಗರವನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು ಎಂದು ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ದಾನಿವಾಸದ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ನೀಡಿತು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ದಾನಿವಾಸದ ಒಡೆಯರುಗಳು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸಹ ಜೈನ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಬೆಂಬಲವನ್ನೂ, ದಾನ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ನೀಡಿದರು ಎಂದು ಮೇಲಿನ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸಿಂಗನಗದ್ದೆಯ ಚಂದ್ರನಾಥ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎರಡು ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡಣ ಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಗನಾದ ಭೋಗಾರ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿಯು ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ ತೀರ್ಥಂಕರ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಎರಕ ಹೊಯ್ದು ಮಾಡಿಸಿ ಆ ಬಸದಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಿದನು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕುಡಿಗಿಲಾರಿನ ನೇಮಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಗನಾದ ಗುಮ್ಮಣ್ಣ ಸೆಟ್ಟಿಯು ಷಷ್ಠಿವ್ರತವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ ಅನಂತ ತೀರ್ಥಂಕರ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಎರಕ ಹೊಯ್ದು ಅದನ್ನು ಸಿಂಗನಗದ್ದೆ ಬಸದಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಚಂದ್ರನಾಥ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿನ ಕ್ರಿ.ಶ. 1887 ಮತ್ತು 1779 ರ ದಾಖಲೆಗಳು ಕಾಂಬೋದಿ ವಿಷಯದ, ವಲ್ಲಭಗೋತ್ರ ಮತ್ತು ನಿಗ್ರಂಥಿ ವ್ಯಕ್ತಸಂಘದ ನಾಗಪ್ಪ ಎಂಬಾತನು ಹಿತ್ತಾಳೆ ಮಂಟಪ ಮತ್ತು ಪೀಠವುಳ್ಳ ಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ದೇವಿ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿಗೆ ದಾನಿಯ ತಾಯಿಯಿಂದ ಭಾನುವಾರದ ನೋಂಪಿಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ ಮಂಟಪವನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಉದ್ದರೆಯ ಶ್ರೀ ಭಾಗಿಯಬ್ಬೆಗಂತಿಯ ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಕ್ತಿಯಾದ ಚಂಡಿಯಬ್ಬೆಯ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದಳೆಂದು, ಶಾಂತಿನಾಥ ಬಸದಿಯ ಶಾಂತಿನಾಥರ ವಿಗ್ರಹದ ಪೀಠದಲ್ಲಿನ ಶಾಸನ ಕ್ರಿ.ಶ. 1300 ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಬಾಳಾಸಾಹೇಬ ಲೋಕಾಪುರ. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಥನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೈನ ಸಂವೇದನೆ.
- ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಗೆಜೆಟಿಯರ್. (1981) ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ
- ಗೋಪಾಲ್. ಆರ್. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ.
- ಹಂಪ ನಾಗರಾಜಯ್ಯ (ವರ್ಷ). ಚಂದ್ರ ಕೊಡೆ.
- ಕಾಶಿ ವಿಶ್ವನಾಥಶೆಟ್ಟಿ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ದರ್ಶನ.
- ಪದ್ಮಪ್ರಸಾದ ಎಸ್.ಪಿ. ಜೈನ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ.
- ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾದರ್ಶನ.